

САНА ОЛОХ

ХАБЫАТ

1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
13 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 100 (7017)

1990 жыл, Атырдах айы 21 күн,
ОПТУОРИНЬУК

Сынаата
3 харты

БУРДУК ХОМУУРА САБАЛАННА

Бу күнүргө оройуон совхозтарыгар өссө бири билимдүү ханаагы сабаланы эрр. Ол — бурдук хомуура. Онон сибээстэн билим корреспонденттер совхозтар директордарыттан, специалисттарыттан бу элпэттээх үлгү ким тоё бэлэмдээрин, туох булаанынаарын билдирет.

Е. Д. ЕФРЕМОВА, Карл Маркс аатынан совхоз бурдугу үүнүрүр эвентун салайааччы, агроном:

Быйыл 466 гектар мыйылаахпыт. Билимдүү туругунан маны барытын бурдуку анаан хомуурабыт уустук буолла. Ары-пах гектары сисаанне-лиерга, оттуу хомуурага куураппыт. Ол эрэри булааабыт — гектартан ортотунан 12 центнер үүнүүнү ылынып — толоруохтун сеп от. Иллэрэ өлбөт бири бааһына-ка комбайны киллэрэ сырыттыбыт, боруобалаан быстардыбыт. Халлаан туран бирдэбинэ наднап ортотунан үлэни күр-түмнээхтик саадыны-быт. Сабадалааһын билимдүүн, бу күнүгэ куу-лас ситиэхтээх.

Син мизе уруксу сым-ларга курдук, үс ком-байн бэлэмнэнэ. Сага комбайн суох, эргэлдэ-тин өрөмүөннөтүбүт. Комбайнердарбыт хомуу-р үлэтин бөрүз билэр, опы-тталх механизатордар. Н. Н. Яковлев, А. Д. Пини-гин уонна С. М. Носе-Астаммыт бурдугу мекы-лаакка төһүгэ Н. Н. Ра-ланскай уонна Н. С. Кар-дашевскай автомашина-ра аналлар. Ыскааа-ка аралылыбыт бурдугу анал техниканан туту-мраастаахпыт.

Быйырык комбайн-ар бааһынага атырдах айы 19 күнүгөр тахыбыт-та. Быйыл бурдук били-мдүүнүгүталаар ары-пах күнүгүн хойутан ситтэ. Ол — сайын эрдэ ардаа-бытат.

А. В. ЕФРЕМОВ, Су-буруускай аатынан сов-хоз директора:

— Совхоза сийлэни угуу бастагы түһүмэ-дэ түмүтүнэ. Күөх маас-сан Волтоного 1872 тон-на. Хатылыга 700-чэ тон-на транспектарга угулу-на. Бу үлэ абырмыкты-кэмизер сийлэстэн босхо-ломмут техниканы (авто-машиналары) бурдук хо-мууругар бырааахпыт.

дизин булаанынан олор-бут. Бурдугу быйыл 459 гектарга мыйыт. Илин Бабага чаранга бааһы-наларга. Карийан көр-дөхкө, үүнүү билимдүү ту-ругунан куураана суох курдук. Күн-дүмүл туран бирдэбинэ гектартан ор-тотунан 10 центнери мый булааны толоруох-ха сеп.

Билимдүү үс комбайн өрөмүөннөтү туура, бү-гүн сирсэн үлгү бэлэм буолар кыахтаах. Хомуу-рдаах билимдүү үлэ-литтэр, техника дааһы сүрүннээн туолмадаан туураа. Наднап микс-анарыттан үлэ саады-ныахтаах.

Уруксу сымларга хо-муулаах бурдугу сон-тута кондициялар тиэр-дэ ыраастаан баран уура-абыт. Быйыл да үгэ-питтэн туорааппыт. Онуоха совхозна үлэ-литтэн миксону огоро-наада буолла. Ону тэ-риллээр салайааччылар өйдүөхтөрө дин саны-быт.

Н. Н. АММОСОВ, Эри-лик Эристин аатынан совхоз директора:

Биллэрин курдук, совхозка бурдук үүнү-

ритинэн А. И. Андреев салайааччылаах арендний коллектив дьарыктанар. Эвенту бөрүлээтүтү бааһынага тала сыдыан ордустарынан саадалаа. Барыта 600 гектар мыйы-лаахпыт. Онко мизин а-ныбаака барытын бур-дугунан мыйахпыт. Бы-лааны толоруохтук, гек-тартан ортотунан 12 цен-тиер үүнүүнү ылыахпыт дэбэбит. Халлаан туран бирдэбинэ, үлэ-ханаа саада хоту үгүгүдэ: бардагына өссө ону апар-дарбыт дин саада эмиз баар. Техника туһунан ээр — буоллаахка, быйыл бири сага комбайн аты-ластыбыт. Ол эрэри ө-түккүбүт нэпкэ кэлэ-илин. Онон үлгү уруу-үс комбайммытын бэлэ-мнээбит.

Бурдугу куулааһы-на, куураага үлэ-литтэр наадалар. Райсовет ис-полкомугар оройуонна-ры агропромышленный холбохунна ити туһунан этэн турабыт. Манньк ыктарылаах күнүргө туһаанаах органдар ко-мөлөһүөхтөрө дин эрэл-бин сүтэрбөппүт. Оро-йуон иккиттэн 10-ча ий-и наада буолсу.

Пресс-киин иһитиннэрэр ОХСУУЛААХ НЭДІЭЛЭЛЭР ТҮМҮКТЭРЭ

Общественная сүөһү аһылыгы бэлэмдээһингэ тэриллээт оройуоннаа-ры оперативнай штаб от-ийын 30 күнүтүн атыр-дах айы 13 күнүгөр дээр оройуонна бил-лэриллибт оттоохтук ох-суулаах иһин нэдиэлэлэр түмүктэрий таһаарда. Ол совхозтарынан манньк буолла: бастагы колон-на — иккн нэдиэлэлэр онко булаан, иккисэ — ол туолуута (тонналар), үһүсэ — толоруу быры-һыана.

Карл Маркс 716 700 97.7
Субуруускай 973 1225 125.8

Эрилик Эристин 2189 1818 83.0
«Чурапчы» 1581 1247 78.8

«Мындаарайы» 1581 2281 144.2
«Мугудай» 725 732 100.9

«Бахсы» 735 529 71.9
Нуотара учаастага 72

Оройуон үрдүнэн 8500 8604 101.2

Табылпаттан дааһы көстөрүн курдук, охсуу-лаах иһин нэдиэлэлэрэ совхозтарга үчүгэй тэ-тим ыдылына. Оттон оройуон үс ханаагысты-ка сорудахтары апары-систиһэр. Республикада биллэриллибт уларый декадага оройуон эмиз иккиттэ уонна куураана суох түмүктэрээх буол-ла. Итинэн оттоохтук сийлаабы сорудах 41 бы-рыһыан толорулунна, 56-тар 14096 тонна от бэ-лэмнэнэ. Ол иһигэр «Мындаарайы» совхоз сийлаабытын 65.5 быры-һыан толордо. Оттон «Мугудай» уонна Су-буруускай аатынан совхоз-тар лаппа үчүгэй тэтим-билилар. Ол курдук, се-

зоннаабылармыттан ту-һаанааһын 41.6 уонка 42.5 бырыһыанналар. Оттон отделенелартан содоох Халыйах отделен-иета эрэ булаанын 115 бырыһыан толоруу си-тистэ. Таагта эгэрнээ-ылартан балаача түмү-тээхтаринэн Хадаар уон-на Толоон отделенелара буолдулар. Балаар сий-лаабылармыттан 43.4 уон-на 43.2 бырыһыан отто-нулар. Уонсайынан, биес отделенне эрэ балаһы-ныата арыл агай. Оттон ордук мөлөхтүк үлэ-лэн иһэллэр. Холтово, Ары-лаах, Сыланг отделене-лара, Кинилэр баара эрэ 25.3 уонна 28.2 быры-һыан оттонулар. Бу ула-хан хаалык, Уларнай да нэдиэлэлэргэ, күн-дүмүл туран бирибт табы-таах күнүргүр хаалы-ны ситтэрингэ күтүөн-нээх онотуллубата. Били-гин эвентулар кыахтара, уладалара билинэ. Онон тэтим эбэр, буурдуу уустугурда.

Общественность, шеф-тээх тэрилтэлэр ордук охсуулаах нэдиэлэлэртэн үлэлэрин, суботунуку-тары саадалаатылар. Ба-рыта ити күнүгэ 42 те-гүл суботунукулар тэ-риллэннэр. Ходуналарга 2645 иһи оттоото. Кини-лэринэн 2171 тонна от со-доуопкалаана. Булаанын толору даннаа суох буол-лан моой оттоочулар даннаада ситтэ суох хомуулар.

Оперативнай штаб ох-суулаах нэдиэлэлэргэ со-рудахтары апарыт сов-хозтары биризмийлээһи-ни уонна директордары бэлэтээһини ОАПХ со-ветыгар сүктэрдэ. Ма-ныаха харчынан биризм-илэр бэриллэхтэрэ.

Ааспыт нэдиэлэ ити иһиннээхтээх оройуон үрдүнэн 474 тоннаан ары-пах от содоуопкала-на, атыны: эттэхтэ, 3540 тонна дороххой аһы-лы: бэлэмнэнэ. Нэдиэлэ-устата «Мындаарайы» сов-хоз 1109, Эрилик Эри-стин аатынан совхоз 1076 тонна оту кэбистилэр. Оттон Карл Маркс ааты-нан совхоз 329, Субуруус-кай аатынан совхоз 398, «Мугудай» совхоз 301, «Чурапчы» совхоз 200, «Бахсы» совхоз 127 эрэ тонна оттононулар. Аны оттуур эвенту ахааана а-чатыллыбата, сүөһү аһы-дытын содоуопкалааһы-на 47-ин элбэх иһи кы-тыһа. Ол аага оройуон иһин совхозтунан ураты ханаагыстыбаларга тэрэ-һин мөлөһүлүбүтэ, үлэ огороп таһаарыта на-маттыллыбата көстөр. Хо-лобур, «Чурапчы» совхоз ааспыт нэдиэлэ 200 тонна оттононо, оттон ити иһиннээхтэ 563 тоннаны содоуопкалаабыта. Көр-дөрүлэрин «Мугудай» уонна «Бахсы» совхозтар лаппа ачатыллар. Оттон Субуруускай аатынан совхоз ааспыт нэдиэлэ ити иһиннээхтээх 222 тоннаан аһыах оту со-доуопкалаата.

Важнейшим туругунан оройуон үрдүнэн баара-суоба 17636 тонна дорох-хой аһылы: бэлэмнэнэ, сийлаабы сорудах ага-рыттан эрэ ордуга содо-уопкалаана. Оттуур кэ-түмүктэнэр субу тийэн кэлбитин үрдүнэн, тэтим-нит олус былаан. Атыр-дах айы иккн бастагы декадалара ардаа суох, оттуурга олус табыла-стаах күнүр туран бири-биттарын таба туһаана-тыбыт. Техниканан от-туур сир бүшүгүнэн ту-мулук туттан, иһин хо-туурунан оттоохка айы-лаах сиргэ эбни күүһү

быраабыга совхозтар уон-на отделенелар сала-йааччылар эрдэттэн дьа-һалы ыдытаахтара. Ол онуугар атын оройуон-картан оттуур сир көр-дөр наадаһын туруор-са сатаабытара. Сүөһү аһылытын содоуопкалаа-һын сезона түмүктэнэрэ ахааһыах хонуктар хаал-быттарын билэ сийдыан, дойдута үүмүт оту ыларга быйаарылаах дьаһаллары ылбаа, бол-пуруоһу итиннэ төттө-рүгүн туруорса сатааһын дороххой аһылыгы бэ-лэмнээһингэ манньк ту-луйуллубат бытаарымын таһаарда.

Сүөһүгэ иһэгитилээх аһылыгы бэлэмнээһин ту-руга эмиз куураана. Арай Субуруускай аатынан совхоз ааспыт нэдиэлэ 1272 тонна сийлэни уган 2072 тонна сийлэстэнэ. Оттон Эрилик Эристин аатынан совхоз 150, Карл Маркс аатынан сов-хоз 50 эрэ тонна сүмэ-һиннээх аһылыгы эбни бэлэмнээтлэр. Дымл бач-чатыгар дээр «Чурап-чы» уонна «Мугудай» совхозтар сийлэни угуу-ну саадыны иһктэр. «Бахсы» совхоз нэдиэлэ-устата сийлэни угууга олох дааһы үлэни со-румнэа.

Онон сүөһү аһылыгы бэлэмнээһингэ хаалыт кылгас күнүгэ баар ис-кыахтарбытын, общест-венность уонна шеф-тээх тэрилтэлэр күүстэрин му-кутуур көдүүстээхтик ту-һанарбыт наада. Илинэн оттоохка айылаах сир, ото хаалбатыгар сүрүн болломтону ууруохка. Шеф-тээхтэр туһаанаах совхозтарыгар оттоохун-га, иһэгитилээх уонна эбни аһылыктары бэлэ-мнээһингэ техниканан итиннэ үлэни иһинэн быһаччы көмү өгөр-дөрө наада.

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгы бэлэмнээһин атырдах айы 20 күнүнээби сводката

Совхозтар	үлэнир иһи ахсаана	Ол иһигэр совхоз үлэнигэ	эвенту ахааана	ол иһигэр механизир.	охсуу (гектар)	нэдиэлэ (тонна)	сыйлас (тонна)
Карл Маркс	214	115	10	—	2390	1489	500
Субуруускай	224	96	13	4	4800	2098	2072
Эрилик Эристин	469	198	20	7	10446	3869	1130
«Чурапчы»	688	207	21	6	10299	2331	—
«Мындаарайы»	302	238	15	11	6108	5370	2000
«Мугудай»	207	94	11	3	3248	1514	—
«Бахсы»	109	83	11	1	2475	965	750
Оройуон үрдүнэн	2215	1031	101	32	39766	17636	6452

Статистика оройуоннаабы отдела.

Педагогическая үлэ ве-терана Гаврил Николае-вич Синцев сый ахсын совхозтар сүөһүгэ до-роххой аһылыгы бэлэ-мнээһингэ көмөлөһөр үтүө үгэстээх. Быйыл дааһы сийнээрин иһи үлэ-тэн туора турбатылар, күөх сайын биэрэр бийа-гы күүстэрэ кыайары-нан сохсуулаар. Кини ырачаан сийнээрин от-тоон үлэтин араас мый-дырдарыгар үөрэтэр, айылгаһын таптыгар уһу-лар, кини көрө көстүүлэ-рин таба көрөргө, сыйа-лыгар тааһар. Одолор эһэлэрин кытта сийдыан сыйлыгы сыйылаһына-рын туһалаахтык атаарал-лар, от-хаан өртүнэн сай-далар.

СНИМОККА: үлэ ве-терана Г. Н. Синцев сий-нээрин чэбдэй күөх оту түстүү туураһын кө-рөбүт.

Т. Кардашевский фотота.

КЭХТИЭ СУОХТААХ КЭТЭХ ХАҢААЙЫСТЫБА

Онон субу түтэнтэ нэлэн эмнэ дьонто эконо-
мическэй үөрэхтээһин,
хаһайыһааһын сага
формаларын куускэ про-
пагандалааһын наадаты-
гар иһнэ түһэбэт. Оттон
иттэ соругу мнэстэтигэр
кимнээх быһаарыахтаах-
тарый?

Кэлэн сылларга Болу-
турга кэтэх хаһайысты-
баны сайыннарыыга үлэ
олох ыстыллыыбат дьар
баһыылаах буолуо. Нэһи-
лүккэ билигин 38-4 ха-
һайыстыкка бзар. Кини-
лэргэ 504 ынах сүөһү,
ол иһиттон 186 ыаһытк,
128 сыткы, ол иһиттон
68 биз, 107 сьбиниһкэ,
82 мурусска, 42 муруу-
суу иитиллэн түмэллэр

Сүүхүдээний политехника
түүснэ унагдлаар. Онон
бастыг үлэлтээрн уба-
нанан, нэрвэгийн бирь-
милээлээн киллэрлди-
бит, нэйлүнэ ийнэн
унагдлаар харч-мал до-
терейтаг бариллар сүү-
хүүдэртэм эмнэ сүүхү
онньонор.

— Кэтэх хааайысты-
бан сайыннармыга Бо-
лусурга үгэ буолбут сүү-
хүнү китин ара болло-
тово ытлаар. Оттон Ам-
ма оройуонтар ингу-
тор акалан туруордулар.
Онон төрөөбүт куустар
иштиннык эргэстэн-

Ойтон кетэх хаһаайы-
тыбын сайынарымыга—
Ас-үөл программаны ол-
дуу быйнарымыга Боду-
ур сельсоветы улаанх-
таага өссө да элбэх.

Оччотоову комсомоль-
ский секретарь Любовь
Илова ахтырта итшин.
Төрөгүт курдук, комсо-
моледтар олоххо актив-
байды, санаттан-санта,
долу нөбүдүүр хамсаа-
манынары юмунни тэни-
тэн үлэлабунтар-хамсаа-

Н. СОЛОВЬЕВ,
Саха АССР
Ыччаттан үтүктөө

АРЕНДАТТАН СИБЭЭСТЭННЭ

БАРЫТА ТЭРЭЭНИТЭН ТУТУЛУКТААХ

Сүөһү иитиитэ: 1990 сыл атырдьах ыйын 1 күнүнээби сводка

СОВХОЗТАР	Сүөһү ахсаана								Эти государственного атымааһын (центнер)			Үүтү государственного атымааһын (центнер)			Биир фүр. минах-тан үүтү маны (кг)			Сүөһү өлүүтэ		
	ынах сүөһү		о. н. ынах		салах		о. н. биэ		7 ыйдаах быллаан	туолла	1989 с. + -	7 ыйдаах быллаан	туолла	1989 с. + -	7 ыйдаах быллаан	туолла	1989 с. + -	ынах сүөһү	о. н. мара	салах
	1990 с. быллаан	туолла	1990 с. быллаан	туолла	1990 с. быллаан	туолла	1990 с. быллаан	туолла												
Карл Маркс	1500	1967	600	639	900	1264	580	549	120	226	+25	5290	5981	+1167	890	1162	+17	62	49	10
Субуруускай	2100	2374	830	777	1700	2113	850	828	604	810	-105	7026	6721	+499	927	949	+97	67	31	9
Эрилин Эристиин	4500	5393	1700	1629	3000	3803	1700	1610	1289	1383	+479	13837	13950	+2122	943	945	+97	112	79	34
«Чурапчы»	3470	4046	1200	1098	2020	2581	1190	1251	617	830	+70	8770	10662	+1014	882	1155	+263	51	25	17
«Мындаарайы»	2775	3181	950	949	1800	2467	1000	1072	727	889	+210	8255	8716	+133	1110	1039	-93	93	59	22
«Мугудай»	1560	1950	580	612	1221	1665	679	681	366	566	-	4910	5352	+196	969	1082	+32	23	14	11
«Вахсы»	1540	1911	580	550	1037	1290	589	598	300	392	-	4250	5985	+1133	881	1183	+273	25	22	7
Оройуон үрдүнөн	17445	20822	6440	6254	11878	15183	6588	6689	4023	4906	595	53348	56752	+6279	951	1053	+106	433	279	110

